

Skrifstofa borgarstjórnar og forsætisnefnd
Ráðhús Reykjavíkur
sent í tölvupósti.

Reykjavík 14. febrúar 2025

Efni: Umsögn Umhverfis- og skipulagssviðs um endurskoðun lögreglusamþykktar

Á fundi borgarráðs þann 5. september 2024 var samþykkt tillaga borgarstjóra um að fela forsætisnefnd að endurskoða lögreglusamþykkt fyrir Reykjavíkurborg nr. 1097/2008 með síðari breytingum, í samráði við lögreglustjóra höfuðborgarsvæðisins.

Með bréfi dags. 18. september 2024 barst umhverfis- og skipulagssviði beiðni frá skrifstofu borgarstjórnar, þar sem óskað var umsagnar um atriði sem þörfuðust endurskoðunar í gildandi lögreglusamþykkt að mati sviðsins.

Umhverfis- og skipulagssvið fagnar ofangreindri endurskoðun. Leitað var ábendinga innan sviðsins við gerð umsagnarinnar, og samráð haft við byggingarfulltrúa og deild afnota og eftirlits, samgöngustjóra, bílastæðasjóð, skrifstofu borgarlandsins, heilbrigðiseftirlitið, skrifstofu umhverfisgæða og matvæla- og umhverfiseftirlit.

Ábendingar hafa verið samræmdar og er þeim skilað inn sem athugasemdum inn í yfirfarið skjal af lögreglusamþykktinni, sem er hér meðfylgjandi. Einstaka athugasemdir inn í skjalinu vísa í röksemdir á bakvið breytingartillögu, þar sem við á. Einnig eru breytingatillögur beint á texta inn í skjalinu, og að lokum hefur verið sett inn athugasemd þar sem betur mætti athuga. Hreint skjal fylgir einnig með.

Tillögur í umsögninni lúta t.d. að því að nútímavæða orðalag og kynhlutleysa, taka út sérgreindar skilgreiningar, stytta orðalag er fjallar um einstakar heimildir, takmarkanir eða leyfi (t.d. afnotaleyfi) og vísa frekar í skilmála og lög þar sem við á. Að auki snúa tillögur að því að samræma orðalag almennt. Lagt er til að þar sem Reykjavíkurborg er einn vinnustaður verði Reykjavíkurborg það stjórnvald sem vísað er til, fremur en að tiltaka deildir eða skrifstofur innan borgarinnar sem geta tekið breytingum og tilfærslum. Þá er skýrar tekið fram í samþykktinni að Reykjavíkurborg er heimilt að vinna úrbætur, og á kostnað hlutaðeigandi þegar við á. Að lokum er orðalag bætt er miðar að umhverfismálum, til samræmis við stefnu borgarinnar þar um og þær breytingar sem hafa orðið á þeim málaflokki síðustu ár, einkum er varðar náttúru, vatnsgæði, efnanotkun, úrgangsmál, endurnot (hringrás), loftgæði og önnur umhverfismál og umhverfisgæði innan vistvæns þéttbýlis. Þá hefur einnig verið hnekk á skyldum þeirra er stunda atvinnustarfsemi í þéttbýli, einkum m.t.t. grenndaráhrifa og mengunar, til að koma til móts við þéttingarstefnu borgarinnar.

Undirrituð og annað starfsfólk skrifstofu stjórnarsýslu og gæða er boðið og búið til frekari samtals um tillögurnar, t.d. að kynna þær fyrir nefndinni, sé þess óskað. Að auki væri þakklátt að fá að lesa yfir lokaendurskoðun þegar hún liggur fyrir, m.t.t. þeirra tillagna sem hér eru settar fram, og ef tími gefst.

Virðingarfyllst,

F.h. umhverfis- og skipulagssviðs,

Harpa Fönn Sigurjónsdóttir,
lögfræðingur á skrifstofu stjórnarsýslu og gæða

- **HREINT SKJAL, sjá sambærilegt skjal með yfirferð og athugasemdum.**
Endurskoðun lögreglusamþykktar – YFIRFERÐ frá Umhverfis- og skipulagssviði
Reykjavíkurborgar 14. febrúar 2025

LÖGREGLUSAMÞYKKT

fyrir Reykjavíkurborg.

I. KAFLI

Gildissvið.

1. gr.

Samþykkt þessi gildir fyrir lögsagnarumdæmi Reykjavíkurborgar.

II. KAFLI

Um reglu, vistvæna byggð og almennt öryggi

2. gr.

Með almannafæri er í samþykkt þessari átt við götur, vegi, gangstéttar, gangstíga, svæði ætluð til almenningsnota, svo sem leiksvæði og almenningsgarðar, og staði sem opnir eru almenningi, svo sem kvikmyndahús, leikhús, samkomuhús, söfn, veitinga- og skemmtistaði, verslanir, íþróttahús- og vellir, leiktækjastaði, rafíþróttasetur bifreiðastöðvar, biðskýli og söluturna, og aðra sambærilega staði.

3. gr.

Uppbot, áflog, óspektir eða önnur ófriðsamleg háttsemi, sem raskar allsherjarreglu, má ekki eiga sér stað á almannafæri, og ekki má þyrpast þar saman, ef það hindrar umferð eða veldur öðrum óþægindum.

Enginn má áreita aðra á almannafæri eða sýna þar af sér ósæmilega háttsemi.

4. gr.

Bannað er að hafast nokkuð að sem veldur óþarfa ónæði eða raskar næturró manna, Nauðsynleg samfélags- og neyðarþjónusta er undanþegin ákvæðinu.

Lögreglustjóri getur bannað notkun hátalara, hljómf lutningstækja, hljóðfæra eða annars þess háttar á eða við almannafæri ef ástæða er til að ætla að hún valdi verulegu ónæði eða truflun.

Borgarstjórn getur bannað neyslu áfengis á almannafæri á tilteknum tíma á tilteknum svæðum í þéttbýli. Slíka samþykkt skal tilkynna lögreglustjóra og birta almenningi.

5. gr.

Þegar fjölmenni safnast saman á almannafæri svo sem í eða við biðstöðvar almenningsvagna og leigubifreiða, miðasölur, banka, samkomuhús, veitingastaði, verslanir og aðra afgreiðslustaði, skal fólk að jafnaði raða sér þannig að þeir, sem fyrstir koma, fái fyrstir afgreiðslu.

6. gr.

Lögreglan getur vísað þeim í burtu af almannafæri sem með háttsemi sinni valda vegfarendum eða íbúum í nágrenninu ónæði.

Sama á við um þá sem valda óspektum, hættu eða hneykslan á almannafæri sökum ölvunar eða af öðrum ástæðum.

Um skyldur lögreglumanna og framkvæmd lögreglustarfa fer eftir lögreglulögum.

7. gr.

Meðferð vatns við hvers konar þrif utandyra er óheimil nema í frostlausu veðri ef það veldur rennsli á gangstétt, gangstíg eða götu þannig að valdi hættu eða óþægindum.

Í götubrunna og göturæsi má ekki hella mengandi efnum svo sem hreinsi- eða spilliefnum eða efnum sem valdið geta mengun eða skemmdum í holræsakerfinu.

Eiganda eða umráðamanni húss er skylt að fjarlægja af húsi sínu snjó og grýlukerti sem fallið geta niður og valdið hættu fyrir vegfarendur.

8. gr.

Öllum ber að gæta þess að ganga vel um á almannafæri og skemma þar ekki hluti eða náttúru. Þetta á einnig við þá hluta af húsum og öðrum mannvirkjum sem liggja að almannafæri.

Á mannvirki og hluti má ekki mála, teikna eða festa auglýsingar nema með leyfi eiganda eða umráðamanns.

Um uppsetningu skilta á almannafæri fer skv. gildandi samþykkt um skilti í Reykjavík. Uppfestar auglýsingar eða tilkynningar skulu hlutaðeigendur taka niður, þegar þær hafa fullnægt tilgangi sínum, og hreinsa vel staðinn þar sem þær voru hafðar. Að öðrum kosti áskilur Reykjavíkurborg sér rétt til að hreinsa á kostnað hlutaðeigandi. Löglega uppfestar tilkynningar má enginn rífa niður eða gera ólæsilegar á annan hátt.

9. gr.

Borgarstjórn getur sett umgengnisreglur um skemmtigarða, leikvelli, lystigarða, tjarnir, kirkjugarða og önnur opinber svæði, enda séu reglurnar festar upp við innganginn eða kynntar með öðrum fullnægjandi hætti.

Almennt skal ganga vel um borgarland og opin svæði. Hvorki má troða niður ræktaða bletti, grasreiti, blómabeð og limgerði, né slíta þar upp blóm eða annan gróður eða raska náttúrunni á annan hátt.

Eigi má gista í tjöldum, húsbílum, hjólhúsum og tjaldvögnum á almannafæri í þéttbýli utan sérmerktra svæða.

10. gr.

Leyfi Reykjavíkurborgar þarf til, ef halda á samkomur á opnum svæðum borgarinnar. Umferð báta um Tjörnina er bönnuð nema með leyfi Reykjavíkurborgar.

Taka skal tillit til dýra og fuglalífs í borgarlandi, einkum yfir varp- eða fengitíma. Eftir atvikum skal gera ráðstafanir til að tryggja að heimilisdýr, athafnir eða framkvæmdir fólks raski ekki villtu dýra- og fuglalífi að óparfa.

Halda skal í lágmarki þeim efnum eða athöfnum sem geta gengið að eða raskað líffræðilegri fjölbreytni í borgarlandi, einkum á opnum svæðum.

11. gr.

Tilkynna skal lögreglustjóra um fyrirhugaðar hópögngur, útifundi og aðrar útisamkomur í því skyni, að hann geti gert viðeigandi ráðstafanir varðandi stjórnun umferðar. Að jafnaði skal ekki leyfa slíkar samkomur nema í takmarkaðan og fyrirfram skilgreindan tíma, og einkum að degi til. Ef samkoma hefur í för með sér aðstöðusköpun skal fara eftir reglum sem gilda um afnotaleyfi.

12. gr.

Meðferð skotvopna og eggvopna í þéttbýli og á almannafæri er bönnuð nema með sérstakri undanþágu frá lögreglustjóra.

Ekki má á almannafæri ganga með logandi blys, né halda skoteldasýningar nema með leyfi lögreglustjóra. Um meðferð elds, sinubrennur og bálkesti fer eftir lögum um meðferð elds og varnir gegn gróðureldum.

13. gr.

Enga atvinnu sem tálmar umferð má reka á almannafæri.

Um farandsölu og sölu á götum, torgum og öðrum stöðum fer eftir samþykkt um götu- og torgsölu í Reykjavík.

14. gr.

Lögreglustjóri getur bannað öllum óviðkomandi, sem ekki eiga brýnt erindi, umferð út ískip, sem liggja í höfn.

15. gr.

Ekki má gera jarðrask, svo sem skurði í gangstéttir, götur eða torg né raska þeim á annan hátt, né vera með aðstöðusköpun eða aðra viðburði á borgarlandi, nema með afnotaleyfi Reykjavíkurborgar. Fara skal eftir þeim skilmálum sem gilda um afnotaleyfi, sbr. t.d. er varðar umhverfisáhrif og hringrás, úrgangslausun, öryggisþætti og aðgengi.

Skal ávallt tryggja að framkvæmdir séu unnar þannig að sem minnst röskun eða farartálmi verði, t.d. með viðeigandi leiðbeiningum, ljósum, girðingum eða merkjum. Að auki skal leyfishafi stuðla að sjálfbærri auðlindanýtingu við framkvæmdir, draga úr myndun úrgangs og auka endurvinnslu hans. Mengandi úrgangur skal færður til viðeigandi meðhöndlunar, sbr. reglugerð um mengaðan jarðveg. Jafnframt skal tryggja aðgengi að íbúðarhúsum, fyrirtækjum, stofnunum og grenndar – og endurvinnslustöðvum, sem og annarri þjónustu. Tilkynna skal leyfisveitingu til lögreglustjóra.

Að verki loknu skal leyfishafi skila borgarlandinu í því horfi sem hann tók við því í samræmi við skilmála og skilyrði útgefins leyfis, á sinn kostnað. Að öðrum kosti mun Reykjavíkurborg framkvæma lagfæringar á kostnað leyfishafa.

Reykjavíkurborg getur bannað umferð að nokkru eða öllu leyti, eða skipað fyrir um hvernig umferðinni skuli hagað á meðan á framkvæmd stendur. Haft skal samráð við forstjóra Vegagerðarinnar þegar það á við. Einnig getur Reykjavíkurborg ákveðið skurðir í götur séu byrgðir og uppgroftur fjarlægður þannig að umferð sé óhindruð um göturnar á þeim tíma sem ekki er unnið, svo sem að næturlagi og um helgar. Þá getur Reykjavíkurborg með sama hætti, ef framkvæmdirnar dragast um of, látið setja í samt lag það sem raskað var, eftir atvikum á kostnað þeirra sem ábyrgð bera á framkvæmd.

Reykjavíkurborg getur beint þeim fyrirmælum til ökumanna og eigenda ökutækja að þeir leggi ekki ökutækjum á tilteknum svæðum svo unnt sé að framkvæma hvers konar nauðsynlegar viðgerðir eða hreinsanir á götum. Tilmælin skulu tilkynnt með upplýsingaskiltum eða öðrum tryggum hætti. Sé slíkum tilmælunum ekki sinnt getur Reykjavíkurborg látið flytja ökutæki á brott án frekari viðvörunar svo viðgerð eða hreinsun geti farið fram. Tilkynna skal eiganda ökutækis og lögreglu um brottflutninginn og hvar má vitja ökutækisins sé það ekki flutt aftur á sama stað eftir að viðgerð eða hreinsun lýkur.

16. gr.

Húseigendum eða umráðamönnum húseigna er skylt að hlíta reglum Reykjavíkurborgar um girðingar o.þ.h. sem liggja að borgarlandi. Einnig skal húsráðendum skylt að snyrta allan gróður, þ.m.t. trjágróður sem liggur að götum, gangstéttum og gangstígum, þannig að umferð vegfarenda sé óhindruð. Reykjavíkurborg er heimilt að láta snyrta gróður sem hindrar umferð vegfaranda á kostnað lóðarhafa, enda sé tilkynnt um það með hæfilegum fyrirvara.

Ganga skal frá lóðum og mannvirkjum þannig að ekki stafi hætta af, skv. lög um mannvirki, og að ekki sé þar mengun, óþrifnaður eða óprýði.

Um öryggi á vinnusvæðum við almannaþæri gilda ákvæði laga um mannvirki, auk reglugerða sem settar eru samkvæmt þeim og ákvæði laga um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum ásamt reglum settum á grundvelli þeirra.

Óheimilt er að nota, reisa eða setja upp girðingar í og við þéttbýli sem geta valdið vegfarendum eða dýrum hættu eða óþægindum, til dæmis gaddavírs- og rafgirðingar.

Girðingar skal fjarlægja þegar þeirra er ekki lengur þörf.

17. gr.

Enginn má án leyfis húsráðanda láta fyrir berast á íbúðarhúslóð í þéttbýli. Auk þess getur lögreglan bannað mönnum að hafast þar við ef hún telur að það geti valdið óþægindum eða hættu.

Ekki má fara í híbýli manna í söluerindum ef húsráðandi leggur við því bann.

18. gr.

Ekki má fleygja rusli eða öðru þess háttar á í borgarland eða á lóð, og er einstaklingum og lögaðilum skylt að flokka úrgang í samræmi við lög og samþykktir hverju sinni. Hver sem það gerir skal flytja óhreinindin tafarlaust í burt á sinn kostnað.

III. KAFLI

Um ökutæki, umferð o.fl.

19. gr.

Á almannafæri má ekki leggja eða setja neitt það sem hindrar umferð.

Bannað er að leggja ökutæki í borgarlandi eða á stöðum sem ekki eru ætlaðir umferð, skv. umferðarlögum. Lagning númerslausra ökutækja á slíkum stöðum er að sama skapi óheimil. Reykjavíkurborg er heimilt að fjarlægja slík ökutæki. Ef það liggur fyrir skal eiganda ökutækis eða lóðar send tilkynning, og skal veita frest til úrbóta ella verði ökutæki fjarlægt á kostnað hlutaðeigandi. Um ökutæki og aðra lausamuni í borgarlandi og á lóðum fer eftir hollustuháttarreglugerð. Lögreglustjóri getur, að fengnum tillögum borgarráðs, veitt undanþágu frá ofangreindu.

Ökutækjum sem eru yfir 4 tonn af leyfðri heildarþyngd eða ökutæki sem mega flytja 10 farþega eða fleiri má ekki leggja á götum eða bifreiðastæðum, nema þau séu til þess ætluð.

Bann þetta gildir einnig um hvers konar vinnuvélar og dráttarvélar án tillits til þunga þeirra. Reykjavíkurborg getur veitt undanþágu frá banni þessu og skal þá afmarka og merkja sérstaklega þá staði þar sem undanþága hefur verið veitt.

Lögreglustjóri getur bannað stöðu eftirvagna og tengivagna, s.s. hestaflutningavagna, hjólhýsa, dráttarkerra, báta og þess háttar tækja sem og húsbíla, á götum og almennum bifreiðastæðum sem þykja valda mengun, óþægindum, óþrifnaði eða hættu.

Óheimilt er að ríða hestum á akbrautum í þéttbýli. Hestar mega ferðast eftir vegöxlum utan þéttbýlis og á göngustígum innan þéttbýlis, sé þess nauðsyn, þó þannig að umferð gangandi gengur fyrir. Að öðru leiti skulu hestar ferðast á merktum reiðstígum.

20. gr.

Vélar kyrrstæðra ökutækja er óheimilt að hafa í gangi eða skilja eftir í gangi lengur en nauðsynlegt er, svo komast megi hjá mengun og hávaða.

21. gr.

Reykjavíkurborg getur takmarkað eða bannað umferð stórvirkra vinnuvéla, vörubifreiða eða annarra ökutækja á einstökum götum ef slík umferð er álitin hættuleg, skerði loftgæði yfir heilsuverndarmörk, eða er til sérstakra óþæginda fyrir aðra umferð eða íbúa, að fengnu samþykki lögreglustjóra. Um aðgerðir Reykjavíkurborgar í þessum efnum fer eftir umferðarlögum.

Allur akstur torfærutækja, s.s. vélsleða og torfæruhjóla, er bannaður innan þéttbýlis. Reykjavíkurborg getur þó heimilað undanþágu frá þessu ákvæði á afmörkuðum svæðum og skal sú ákvörðun tilkynnt lögreglustjóra.

22. gr.

Á og við götur eða vegi eða þar sem hættu stafar af má ekki gera rennibrautir, renna sér á skíðum, hjólaskautum, hjólabrettum, skautum, sleðum eða iðka leiki, skemmtanir eða íþróttir þannig að hættu eða umferðartruflun geti hlotist af. Einnig er bannað að hanga í bifreiðum, dráttarvélum, vögnum eða öðrum farartækjum sem eru á ferð eða festa við þau sleða, handvagn eða annað sem óþægindum eða hættu getur valdið.

23. gr.

Ef ís á sjó eða vötnum þykir ekki nógu traustur getur lögreglustjóri bannað alla umferð um hann.

24. gr.

Þeir sem flytja farm um götur borgarinnar skulu gæta þess vandlega að ganga þannig frá farminum að ekki valdi mengun, óþrifnaði eða hættu. Ef eitthvað hrynur niður við flutning, fermingu eða affermingu á almannafæri er stjórnanda flutningstækisins skylt að hreinsa það upp þegar í stað.

IV. KAFLI

Um veitingastaði, skemmtanahald o.fl.

25. gr.

Um leyfi til rekstrar veitingastaða, útleigu samkomusala í atvinnuskyni og leyfi til skemmtanahalds gilda ákvæði laga um veitingastaði, gististaði og skemmtanahald og reglugerða sem settar eru á grundvelli þeirra. Um opnunartíma í þéttbýli er fjallað í skipulagsskilmálum Reykjavíkurborgar. Afgreiðslu- eða þjónustutími verslana og annarra þjónustufyrirtækja er að því marki sem heimilt er í lögum er gilda á hverjum tíma, eða reglum sem settar eru samkvæmt þeim.

Um staðsetningu, opnunartíma, afgreiðslutíma áfengis, veitingastaða o.fl. gilda að öðru leiti málsmeðferðarreglur borgarráðs um veitingastaði og gististaði.

Reykjavíkurborg getur takmarkað afgreiðslu- eða þjónustutíma hjá einstökum aðilum ef starfsemin veldur nágrönnum eða vegfarendum ónæði eða öðrum neikvæðum grenndaráhrifum.

26. gr.

Hver sá sem rekur veitinga- eða gististað, kvikmyndahús, leikhús eða annað samkomuhús eða heldur almenna skemmtun, íþróttaviðburð eða sýningu, skal sjá um að allt fari þar vel fram og starfsemin valdi ekki nágrönnum eða vegfarendum ónæði eða neikvæðum grenndaráhrifum. Skulu rekstraraðilar stuðla að sjálfbærni við starfsemina, og koma í veg fyrir uppsöfnun úrgangs eða efna, og þau hljóti viðeigandi flokkun og meðhöndlun í samræmi við samþykkt um meðhöndlun úrgangs í Reykjavík og lög hverju sinni.

Um leið og opnunartíma lýkur skal stöðva allar athafnir innan veitingarstaðarins eða starfsemis, slökkva á allri afþreyingu, hætta afgreiðslu og beina viðskiptavinum á að yfirgefa staðinn. Óheimilt er að safnast saman fyrir utan veitinga- og skemmtistaði og aðra starfsemi þannig að leitt geti til neikvæðra grenndaráhrifa.

Slík starfsemi skal háð sérstöku eftirliti lögreglu og er henni heimilt að fara um samkomustaði og önnur húsakynni sem gestir eiga aðgang að.

Á öllum gististöðum skal haldin nákvæm gestaskrá.

27. gr.

Enginn má reka leiktækjastað eða þess háttar starfsemi gegn borgun nema með leyfi lögreglustjóra að fenginni umsögn velferðarsviðs Reykjavíkurborgar. Leyfi skal ekki veita til lengri tíma en fjögurra ára í senn. Það skal bundið við nafn leyfishafa og rekstur á tilteknum stað. Ef leyfishafi brýtur gegn ákvæðum greinar þessarar eða reksturinn þykir ekki fara vel úr hendi getur lögreglustjóri svipt hann leyfinu enda hafi leyfishafi ekki sinnt áminningu um úrbætur.

Börnum yngri en 14 ára er ekki heimill aðgangur að slíkum leiktækjastöðum nema í fylgd með forráðamönnum. Miða skal aldur við fæðingarár en ekki fæðingardag.

V. KAFLI

Um dýrahald.

28. gr.

Dýraþjónusta Reykjavíkur heldur utan um málefni gæludýra og annarra dýra sem lent hafa í hremmingum í borginni. Að öðru leiti er fjallað um dýrahald í sérstökum samþykktum, s.s. samþykkt um hæsnahald, samþykkt um hundahald í Reykjavík, samþykkt um kattahald í Reykjavík og samþykkt um takmörkun búfjárhalds og bann við lausagöngu búfjár í Reykjavík.

VI. KAFLI

Um refsingar, kostnað, gildistöku o.fl.

29. gr.

Ef einhver lætur ógert það sem honum er skylt að gera skv. samþykkt þessari, leyfum eða reglum settum samkvæmt henni getur lögreglustjóri látið framkvæma það eða gert aðrar nauðsynlegar ráðstafanir til að hindra að vanrækslan valdi tjóni. Kostnaður sem leiðir af framkvæmdum og ráðstöfunum lögreglustjóra greiðist af þeim er ábyrgð ber á vanrækslunni. Jafnframt er Reykjavíkurborg heimilt að framkvæma og innheimta kostnað vegna þrifa, lagfæringa og snyrtinga, eftir atvikum að undangenginni tilkynningu til hlutaðeigandi, í samræmi við önnur ákvæði þessarar samþykktar

30. gr.

Brot gegn samþykkt þessari varða sektum sbr. 6. gr. laga nr. 36 18. maí 1988 um lögreglusamþykktir nema þyngri refsing liggi við samkvæmt öðrum lögum eða reglugerðum. Mál sem varða brot gegn ákvæðum samþykktar þessarar skal fara með að hætti laga um meðferð opinberra mála.

31. gr.

Lögreglusamþykkt þessi sem borgarstjórn Reykjavíkur hefur samið og samþykkt skv. lögum um lögreglusamþykktir nr. 36/1988 og reglugerð um lögreglusamþykktir nr. 1127/2007, staðfestist hér með til að öðlast þegar gildi.

Jafnframt er felld úr gildi lögreglusamþykkt fyrir Reykjavíkurborg nr. 506, 3. júní 2004 með áorðnum breytingum.